

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o grach hazardowych	Data sporządzenia 18 grudnia 2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Jan Grabiec, Minister – Członek Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego	Źródło: Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Adriana Porowska – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów	Nr w wykazie prac UD240
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Łukasz Jachimowicz, Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, tel. 22 694 75 29, e-mail: Lukasz.Jachimowicz@kprm.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?
Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o grach hazardowych ma na celu przede wszystkim uproszczenie i doprecyzowanie obowiązujących przepisów oraz zmniejszenie obciążeń administracyjnych w obszarze współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), zwanej dalej ustawą. Najnowsze badanie Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące sektora non-profit w Polsce w 2022 r.¹ przedstawia szereg barier i trudności w prowadzeniu działalności przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, zwane dalej organizacjami pozarządowymi. W kolejnych edycjach badań regularnie są potwierdzane trzy główne bariery w działalności zarejestrowanych organizacji non-profit. Za najpoważniejsze są uznawane trudności w pozyskiwaniu środków finansowych (32,8%), liczba chętnych do pracy społecznej (26,4%) oraz problemy wynikające z przepisów i procedur prawnych (17,8%). Mimo sukcesywnego obniżania się odsetka badanych organizacji wskazujących na ww. bariery, nadal stanowią one podstawowy problem w działalności badanych podmiotów². Spośród organizacji pozarządowych – adresatów proponowanej regulacji, najczęściej bariery w prowadzonej działalności sygnalizowały fundacje (70,1%), stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (63,7%), zaś najmniej problemów napotykały koła gospodyń wiejskich (46,3%) i społeczne podmioty wyznaniowe (50,7%). Z kolei według Badania Klon Jawor³ najczęściej wskazywanym przez organizacje pozarządowe problemem w 2021 r. były trudności w zdobywaniu funduszy lub sprzętu niezbędnych do funkcjonowania organizacji (67% badanych⁴). Kolejnymi niedogodnościami podnoszonymi przez fundacje i stowarzyszenia były: nadmiernie skomplikowane formalności podczas korzystania z grantów, w tym pochodzących ze środków Unii Europejskiej (65%⁵), rozbudowana biurokracja (63%⁶) oraz nadmierna kontrola ze strony administracji publicznej (26%⁷). W opisywanym badaniu organizacje społeczne wskazały na rosnące obciążenia formalno-prawne dotyczące, nie tylko – jak dotychczas – księgowości i podatków, ale również innych obowiązków, w tym tworzenia koncepcji ochrony danych osobowych, elektronicznego składania dokumentów, nowych narzędzi do rozliczania czy rozumienia skomplikowanych ustaw. Analiza danych dotyczących wysokości kwot dotacji ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego przyznanych organizacjom pożytku publicznego, zwanym dalej „opp”, w 2023 r. na przykładzie województwa łódzkiego⁸ wskazuje, że spośród 289 badanych opp jedynie 180 organizacji (62,72%) otrzymało przychody z ww. źródeł

¹ „Sektor non-profit w 2022 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Kraków 2024.

² W 2014 r. trudności w pozyskiwaniu środków finansowych wskazało 41,9%, niewystarczającą liczbę chętnych do pracy społecznej – 28,7%, natomiast problemy wynikające z przepisów i procedur prawnych – 24,1%.

³ Kondycja organizacji pozarządowych. Trendy 2002–2022, Stowarzyszenie Klon/Jawor, październik 2022 r.

⁴ Wzrost w stosunku do 2015 r. o 2 pkt procentowe.

⁵ Wzrost w stosunku do 2015 r. o 4 pkt procentowe.

⁶ Wzrost w stosunku do 2015 r. o 7 pkt procentowych.

⁷ Wzrost w stosunku do 2015 r. o 4 pkt procentowe.

⁸ Dane pochodzą ze sprawozdań merytorycznych z działalności organizacji pożytku publicznego za 2023 r. (z wyłączeniem sprawozdań uproszczonych) zamieszczonych w bazie sprawozdań tych organizacji prowadzonej przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wytypowano do analizy województwo łódzkie, ponieważ jest jednostką samorządu wojewódzkiego przeciętną pod względem liczby zarejestrowanych organizacji pożytku publicznego (według danych Ministerstwa Sprawiedliwości na koniec 2023 roku z 10 112 podmiotów posiadających status organizacji pożytku publicznego 484 organizacje, tj. 4,79%, miało siedzibę na terenie województwa łódzkiego (za „Informacją dotyczącą wydatkowania w 2023 roku przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych”, Warszawa, grudzień 2024 r.).

przychodów w łącznej kwocie 113 240 140,10 zł. Przeciętna kwota dotacji przypadająca na jedną opp wyniosła więc 629 111,89 zł, zaś mediana 134 000 zł.

Z kolei opp mające siedzibę w miastach na prawach powiatu województwa łódzkiego (Łódź, Piotrków Trybunalski i Skierniewice) stanowiły 58,19% badanych organizacji (167), z czego jedynie 95 z nich otrzymało środki pochodzące z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości kwoty ogółem 77 748 039,11 zł (68,66%). Przeciętna kwota dotacji przyznana tym organizacjom wyniosła 465 557,12 zł, zaś mediana 162 500 zł. Jednocześnie dla poszczególnych miast na prawach powiatu omawiane wartości kształtowały się następująco:

- 1) Łódź – spośród 146 opp mających siedzibę w tym mieście jedynie 77 opp (52,74%) wskazało przychody z dotacji od jednostek samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 70 533 566,89 zł; przeciętna kwota dotacji: 916 020 zł, zaś mediana 176 063,70 zł);
- 2) Piotrków Trybunalski – spośród 10 opp mających siedzibę w tym mieście 9 organizacji wskazało przychody z dotacji od jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej kwocie 6 099 045,48 zł; przeciętna kwota dotacji: 677 671,72 zł, zaś mediana 60 000 zł);
- 3) Skierniewice – spośród 11 opp mających siedzibę w tym mieście 9 organizacji (81,82%) wskazało przychody z dotacji od jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej kwocie 1 115 426,74 zł; przeciętna kwota dotacji: 123 936,30 zł, zaś mediana 137 094 zł.

Ponadto, jeżeli chodzi o organizacje pożytku publicznego mające siedzibę w miastach powiatowych województwa łódzkiego, z wyłączeniem miast na prawach powiatu⁹, stanowiły one 24,91% analizowanych organizacji (72), z czego 54 z nich, tj. 75%, uzyskało środki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Łączna kwota przyznanych w 2023 r. środków z tego tytułu wyniosła 27 504 957,93 zł. Przeciętna kwota dotacji wyniosła 509 351,07 zł, zaś mediana 98 748,93 zł.

Natomiast w przypadku pozostałych opp, niemających siedziby w miastach na prawach powiatu, tj. na 50 organizacji jedynie 33 z nich wskazało na uzyskanie środków z dotacji przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 7 987 143,03 zł. Przeciętna kwota dotacji wyniosła 242 034,64 zł, zaś mediana 128 790 zł.

Powyższa analiza wskazuje zasadniczo na większe kwoty środków uzyskiwane z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przez badane opp posiadające siedziby w głównych miastach województwa, w szczególności w jego stolicy, tj. Łodzi. Jednocześnie zauważalna jest tendencja malejąca w stosunku do ww. środków uzyskiwanych przez omawiane organizacje posiadające siedzibę w mniejszych ośrodkach miejskich, tj. pozostałych miastach na prawach powiatu czy też miastach powiatowych.

Podsumowując, proponowane rozwiązania stanowią odpowiedź na sygnalizowane przez organizacje pozarządowe problemy wynikające z przepisów i procedur prawnych i – w zakresie objętym regulacją – będą skutkowały zmniejszeniem obciążeń administracyjnych ww. organizacji.

Dodatkowo projekt ustawy zakłada możliwość uhonorowania przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego osób szczególnie zasłużonych dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce przez przyznanie im zaszczytnego wyróżnienia w postaci odznaki „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”. Projekt przewiduje również ustanowienie dnia 24 kwietnia Dniem Społeczeństwa Obywatelskiego, w szczególności w celu popularyzacji roli sektora organizacji pozarządowych dla budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Dostępne badania wskazują, że jedynie 54% Polaków zetknęło się z konkretnymi działaniami organizacji społecznych, częściej za pośrednictwem mediów (29%) niż przez kontakt osobisty (16%). Jednocześnie 39% respondentów na co dzień dostrzega efekty działań organizacji społecznych, a niewiele mniej, bo 38%, uważa, że rozwiązują one ważne problemy w ich sąsiedztwie. Dodatkowo poziom zaufania do organizacji społecznych pozostaje stabilny i wynosi 56%¹⁰. W świetle powyższego, za celowe należy uznać proponowane rozwiązania, które przyczynią się do popularyzacji sektora organizacji społecznych w Polsce.

W projekcie ustawy zakłada się również likwidację Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, z jednoczesnym przesunięciem środków tego funduszu na rachunek Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego utworzonego na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 595), którego dysponentem jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Dotychczasowy cel likwidowanego Funduszu, polegający na wzmocnieniu potencjału opp w drodze wyrównywania ich szans, będzie mógł być realizowany przez wdrażanie stosownych działań finansowanych ze środków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Cel tego Funduszu jest szerzej określony w stosunku do likwidowanego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, bowiem polega na wspieraniu społeczeństwa obywatelskiego, w tym wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego, którego istotną część stanowi podsektor opp. Z kolei zakres wydatków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pozwala na szeroki zakres wsparcia także tych organizacji pozarządowych, które posiadają status opp.

⁹ Bełchatów, Brzeziny, Kutno, Łask, Łęczyca, Łowicz, Opoczno, Pabianice, Pajęczno, Poddębice, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Tomaszów Mazowiecki, Wieluń, Wieruszów, Zduńska Wola i Zgierz.

¹⁰ Sondaż powstał we współpracy Stowarzyszenia Klon/Jawor z Grupą 4P, listopad 2020 r.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do nowelizacji obowiązującej ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Nie jest możliwe osiągnięcie zamierzonego celu za pomocą innych metod, ponieważ problematyka objęta jest regulacją ustawową.

W zakresie zlecenia realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym projekt przewiduje modyfikację ustawowej formy wspierania wykonywania zadań publicznych przez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji (art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy). Powyższa forma zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym skutkuje koniecznością zapewnienia przez te organizacje nie tylko odpowiednich wkładów rzeczowych i osobowych, ale również środków finansowych na realizację danego zadania (tzw. wkład własny). Stanowi to w praktyce istotne ograniczenie przysługującego ogółowi podmiotów, w tym organizacjom pozarządowym, prawa realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych¹¹, zwłaszcza w przypadku mniejszych organizacji pozarządowych o lokalnym lub co najwyżej ponadlokalnym zasięgu działania. Podmioty te nierzadko mają trudności z zapewnieniem przede wszystkim finansowych środków własnych (tzw. wkładów finansowych) na realizację zadania w postępowaniach konkursowych prowadzonych na szczeblu jednostek samorządu terytorialnego (szerszą informację o sytuacji finansowej sektora non-profit przedstawiono poniżej). Proponowana w projekcie ustawy zmiana zakłada, że przy zlecaniu realizacji zadania publicznego w formie wspierania jego wykonania, wprowadzony zostanie wymóg zapewniania przez organizacje pozarządowe wyłącznie wkładu osobowego (świadczenia wolontariuszy i praca społeczna członków) oraz wkładu rzeczowego (tzw. wkład niefinansowy), gwarantujących prawidłowe wykonanie zadania publicznego. Przy czym dopuszczona zostanie możliwość zastąpienia przez organizację pozarządową tych wkładów środkami finansowymi własnymi lub pochodzącymi z innych źródeł. W tym celu w art. 5 ustawy zostaną wprowadzone zmiany polegające na dodaniu ust. 4a i 4b. Decyzja o zastąpieniu tych wkładów środkami finansowymi będzie należała do danej organizacji pozarządowej, a informacja o dokonaniu tego zastąpienia będzie wskazywana w ofercie realizacji zadania publicznego.

Projektowane regulacje dotyczące zapewniania wkładów własnych w przypadku wspierania wykonywania zadań publicznych znajdują zastosowanie do ogółu organów administracji publicznej prowadzących działalność w sferze zadań publicznych, zlecających realizację zadań publicznych. Brak jest bowiem uzasadnienia merytorycznego dla tworzenia odmiennych regulacji dla jednostek samorządu terytorialnego i organów administracji centralnej oraz wprowadzania rozwiązań, które powodowałyby nierówne traktowanie organizacji pozarządowych w zależności od tego, czy wykonują zadania publiczne we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego czy z administracją rządową.

Przy czym należy wyjaśnić, że projekt ustawy wprowadza zastrzeżenie dotyczące dofinansowywania przez jednostki samorządu terytorialnego inwestycji związanych z realizacją zadania publicznego (projektowany art. 5 ust. 4b ustawy). W przypadku dofinansowywania tych inwestycji organizacje pozarządowe będą obowiązane do wniesienia wkładu własnego w postaci środków finansowych służących realizacji tych inwestycji.

Przyjęcie wskazanych wyżej rozwiązań wiąże się z koniecznością wprowadzenia odpowiednich zmian wynikowych w art. 14 ust. 1 i art. 15 ust. 1 ustawy, określających zakres przedmiotowy oferty realizacji zadania publicznego oraz zasady rozpatrywania tych ofert przez organy administracji publicznej. Projektowane przepisy przewidują konieczność podania w ofercie stosownych informacji dotyczących zapewnienia wkładu rzeczowego lub osobowego (bądź zastąpienia ich wkładem finansowym) oraz wskazują, że w ramach rozpatrywania oferty realizacji zadania publicznego organ administracji publicznej, co do zasady, nie będzie dokonywał oceny wkładu własnego wnoszonego przez organizację pozarządową. Jedyny przypadek, kiedy taka ocena będzie następowała, dotyczy dofinansowania przez jednostki samorządu terytorialnego inwestycji związanych z realizacją zadania publicznego, o których mowa w art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Proponowane zmiany przyczynią się do znacznego ograniczenia istniejącej bariery dostępu do środków publicznych na dofinansowanie zadań publicznych zleczanych przez organy administracji publicznej mniejszym organizacjom pozarządowym, które stanowią większą część sektora organizacji non-profit w Polsce.

W tym miejscu warto wskazać, że najnowsze badanie Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące sektora non-profit w Polsce w 2022 r.¹² potwierdza zaobserwowane już we wcześniejszych badaniach zjawisko znaczącego rozwarstwienia ekonomicznego sektora organizacji pozarządowych. Wielkość tego zjawiska obrazują istotne różnice występujące pomiędzy średnią i medianą uzyskanych przychodów wśród podmiotów tworzących ten sektor – w 2022 r. przeciętne przychody organizacji non-profit były ponad 16-krotnie wyższe niż mediana. W skali kraju średnie roczne przychody badanych organizacji wyniosły 436,7 tys. zł, jednak dla połowy organizacji nie przekroczyły one 26,6 tys. zł. Niską średnią wartością przychodów cechowały się stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (350,3 tys. zł), będące najlicniejszą grupą wśród rejestrowych organizacji non-profit (68,9 tys.). Dodatkowo z omawianych badań wynika, że w 2022 r. 81,7% podmiotów objętych badaniem wykazało uzyskiwanie przychodów, co oznacza, że niemal 20% populacji organizacji non-profit nie uzyskiwało żadnych przychodów. Odsetek ten był wyższy niż w poprzednich latach, gdy oscylował wokół 10%.

¹¹ Art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).

¹² „Sektor non-profit w 2022 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Kraków 2024.

Przywołane powyżej badanie Głównego Urzędu Statystycznego wskazuje również na istotne znaczenie przychodów publicznych o charakterze nierynkowym, które dominowały w strukturze przychodów organizacji non-profit, stanowiąc niemal 41%, a wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych prawie 45% przychodów ogółem. Jednocześnie środki pochodzące od administracji samorządowej to ponad 18%, a od administracji rządowej niecałe 11% przychodów organizacji non-profit w Polsce. Podkreśla to szczególną rolę środków finansowych przyznawanych organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego, a w konsekwencji wagę proponowanych zmian w obszarze zasad wspierania realizacji przez organizacje pozarządowe zadań publicznych.

Z powyższych danych wynika ponadto, że potencjał ekonomiczny, w tym przychody, ma charakter pomocniczy w stosunku do potencjału społecznego większości organizacji non-profit. Należy zaznaczyć, że ważnym aspektem potencjału społecznego organizacji pozarządowych jest ich baza członkowska oraz praca społeczna. Według stanu na koniec 2022 r. rejestrowe organizacje non-profit zrzeszały 10,1 mln członków, z czego 98,3% dotyczyło członkostw osób fizycznych. Jednocześnie organizacje non-profit zrzeszały średnio 86 osób, zaś połowa z nich wskazała na nie więcej niż 22 członków. Odnosnie zaś do pracy społecznej dominująca część organizacji non-profit zadeklarowała, że korzystała z pracy społecznej (95,1%). Najwyższym udziałem podmiotów korzystających z pracy społecznej charakteryzowały się koła gospodyń wiejskich (99,1%) i stowarzyszenia (96,6%). Jednocześnie organizacje korzystające z pracy społecznej wykazały około 3,1 mln wolontariuszy.

Proponowane rozwiązania, zakładając wkłady niefinansowe jako podstawową formę zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych w formie wspierania, dostosowują obowiązujące przepisy do jednoznacznych wniosków płynących z badań, które wskazują na potencjał społeczny jako główny potencjał organizacji non-profit.

Tym niemniej należy jeszcze raz podkreślić, że badania wskazują na duże rozwarstwienie ekonomiczne sektora organizacji non-profit. Przeważająca część środków finansowych zgromadzonych w 2022 r. (80,9%) została uzyskana przez najzamożniejsze organizacje (o rocznych przychodach przekraczających 1 mln zł). Ich udział w liczbie badanych podmiotów non-profit wyniósł tylko 6,8%. Przede wszystkim dla tej nielicznej, ale zasobnej w środki finansowe grupy podmiotów, projektodawca przewidział możliwość dokonania zastąpienia całości lub części tzw. wkładów niefinansowych (tj. osobowych lub rzeczowych) środkami finansowymi. W konsekwencji proponowane rozwiązanie charakteryzuje się również elastycznością umożliwiającą zaangażowanie także środków finansowych przez te organizacje pozarządowe, dla których ta forma wkładu własnego w realizację zleconych zadań publicznych jest bardziej odpowiednia.

W przypadku zlecenia realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym i regionalnym przez organy jednostek samorządu terytorialnego (tzw. tryb „małych dotacji”), projekt ustawy przewiduje podwyższenie dotychczas obowiązujących limitów kwotowych określonych w art. 19a ustawy. Projektowana w tym zakresie zmiana jest związana przede wszystkim z występującym w ostatnich latach zwiększonym poziomem inflacji, w wyniku której zachodzi konieczności dostosowania określonych w tym przepisie limitów kwotowych do obowiązujących cen. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Główny Urząd Statystyczny wskaźnik skumulowanej inflacji w Polsce w okresie od 2015 do 2024 roku wyniósł niemal 47%¹³. W konsekwencji wprowadzonych zmian wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym nie będzie mogła przekraczać kwoty 20 000 zł (obecnie jest to kwota 10 000 zł). Należy podkreślić, że przy określaniu tej kwoty wzięto pod uwagę również wzrost takich zmiennych jak koszty pracy, wynajem pomieszczeń czy opłaty administracyjne.

Jednocześnie projekt ustawy przewiduje, że łączna kwota środków finansowych przekazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego tej samej organizacji pozarządowej w danym roku kalendarzowym nie będzie mogła przekroczyć kwoty 40 tys. zł (obecnie jest to kwota 20 tys. zł). Omawiana zmiana umożliwi zwiększenie skali zlecenia zadań publicznych o charakterze przede wszystkim lokalnym, stosunkowo niewielkich pod względem wysokości finansowania środkami publicznymi, ale istotnych i celowych z punktu widzenia społeczności lokalnych. Dodatkowo do osiągnięcia tego rezultatu przyczyni się podniesienie wysokości progu środków finansowych przyznanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego w ww. trybie z 20% do 30% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Ponadto projektodawca zdecydował o uchyleniu pkt 2 w art. 19 ust. 1 ustawy. Tym samym w przypadku realizacji zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, zleconego w trybie tzw. „małych dotacji”, zostanie zniesiony obowiązek realizacji tego zadania w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

W zakresie obowiązków sprawozdawczych organizacji pożytku publicznego projekt nowelizacji ustawy zakłada zmianę art. 23 ust. 6c ustawy, polegającą na zmianie obowiązującej kwoty przychodu uprawniającej organizację do złożenia rocznego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności w formie uproszczonego sprawozdania merytorycznego. Proponowana zmiana przewiduje podwyższenie progu rocznej kwoty przychodu opp uprawniającego do składania rocznych sprawozdań merytorycznych z działalności w formie uproszczonego sprawozdania z kwoty 100 tys. zł do

¹³ Zgodnie z danymi GUS ceny towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2024 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku wzrosły o 4,7% (https://ssgk.stat.gov.pl/Ceny_towarow_i_uslug_konsumpcyjnych.html; (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja-roczne-wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych/>).

200 tys. zł. Obowiązujący limit kwotowy został wprowadzony w 2015 r. i wymaga aktualizacji. Wspomniane badanie GUS z 2024 r. dotyczące sektora non-profit w Polsce wskazuje, że średnia wartość przychodów opp w 2022 r. wynosiła 1 715,0 tys. zł. Biorąc pod uwagę badanie GUS z 2018 r. dotyczące organizacji pozarządowych w Polsce, z których wynika, że średnia wartość przychodów tych organizacji w 2016 r. stanowiła jedynie 819 tys. zł, oznacza to wzrost na przestrzeni 6 lat średniej wartości przychodów ww. organizacji o prawie 110%. Z kolei według danych 14 Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, zwanego dalej „NIW-CRSO”, za lata 2020-2023 wynika, że pomimo zwiększającej się liczby opp, zmniejsza się liczba tych organizacji, które sporządzają uproszczone sprawozdanie merytoryczne z działalności (za 2020 r. ww. sprawozdanie złożyło 4786 organizacji, co stanowiło 50,6% ogółu podmiotów, które wypełniły obowiązek sprawozdawczy; natomiast za 2023 r. ww. sprawozdanie złożyło zaledwie 3947 organizacji, co stanowi jedynie 40,76% ogółu podmiotów, które wypełniły obowiązek sprawozdawczy). Proponowane podniesienie ww. kwoty progu do wysokości 200 tys. zł, będzie skutkowało, zgodnie z danymi NIW-CRSO, zwiększeniem o 1182 liczby opp uprawnionych do składania sprawozdania w formie uproszczonej. W konsekwencji proponowanym rozwiązaniem może zostać objętych niemal 53% organizacji posiadających status opp. Podsumowując, proponowana zmiana przyczyni się do ograniczenia obciążeń administracyjnych dla ponad 12% organizacji pożytku publicznego, przez zwiększenie liczby podmiotów mogących korzystać z możliwości sporządzania sprawozdania merytorycznego z działalności w formie uproszczonej.

W obszarze nadzoru Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego nad opp w projekcie ustawy proponuje się zmianę art. 31 oraz art. 32 ustawy, której założeniem jest zastąpienie obowiązku sporządzania protokołu kontroli obowiązkiem opracowywania projektu wystąpienia pokontrolnego. W tym celu w art. 31 ust. 1 ustawy zostanie wskazane, że z przeprowadzonej kontroli sporządza się projekt wystąpienia pokontrolnego, w którym opisuje się ustalenia z przeprowadzonej kontroli. Zaś w kolejnych ustępach tego artykułu zostaną określone m.in. zakres przedmiotowy projektu wystąpienia pokontrolnego, osoby podpisujące ten projekt, zasady zgłaszania do niego zastrzeżeń i ich rozpatrywania. Odpowiednie zmiany wynikowe zostaną wprowadzone także w art. 32 ustawy, dotyczącym wystąpienia pokontrolnego. Efektem projektowanych zmian będzie unowocześnienie – na wzór innych obowiązujących regulacji w zakresie kontroli, w tym ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 oraz z 2025 r. poz. 1158) – przepisów regulujących zasady przeprowadzania postępowania kontrolnego w opp. Proponowane rozwiązania przyczynią się do efektywniejszego przeprowadzania kontroli, przy jednoczesnym ograniczeniu obciążeń administracyjnych kontrolowanych opp.

Nowelizacja ustawy zakłada również zmianę przepisów dotyczących organizacji i trybu działania Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, zwanego dalej „Komitetem”. Przewiduje się rezygnację z obowiązku przyjmowania planu prac przez Komitet i przedstawiania go do zatwierdzenia Radzie Ministrów. Dotychczasowe doświadczenia z funkcjonowania Komitetu wskazują, że zagadnienia podejmowane przez Komitet wynikały w dużej mierze z bieżących potrzeb lub okoliczności niedających się przewidzieć. W konsekwencji plan pracy przyjmowany przez Komitet ma de facto charakter ramowy i ulega częstym zmianom. Dotychczasowa praktyka funkcjonowania Komitetu wykazała również ograniczoną zasadność i przydatność obowiązku przedstawiania planu pracy Komitetu do zatwierdzenia Radzie Ministrów. Tym samym rezygnacja z obowiązku przyjmowania planu pracy przez Komitet oraz jego zatwierdzania przez Radę Ministrów usprawni funkcjonowanie Komitetu.

Obecnie w praktyce administracji rządowej tylko dwa komitety są obowiązane na mocy ustawy do przedkładania Radzie Ministrów swych planów pracy: Komitet do spraw Pożytku Publicznego oraz Komitet do Spraw Europejskich. W przypadku Komitetu do Spraw Europejskich, ze względu na fakt cotygodniowych obrad, ilość i wagę dokumentów będących przedmiotem prac, konieczność bieżącego monitorowania harmonogramu prac, który angażuje wiele resortów i ma istotny wpływ na relacje z Komisją Europejską, rozwiązanie takie jest uzasadnione i ma bezpośredni związek z terminowym wywiązywaniem się z obowiązków wynikających z prawa Unii Europejskiej oraz prac Rady Ministrów. Wynikający z ustawy obowiązek do przedstawiania planu pracy Komitetu do zatwierdzenia Radzie Ministrów jest odwzorowaniem przepisów regulujących prace Komitetu do Spraw Europejskich.

Należy zauważyć, że mimo obowiązywania przepisu art. 34f ustawy, obowiązek przyjęcia planu prac Komitetu i przedstawienia go Radzie Ministrów do zatwierdzenia nigdy nie został zrealizowany. W latach 2017–2022 Komitet funkcjonował nie przyjmując planu pracy i nie przedstawiając go do zatwierdzenia Radzie Ministrów. Od roku 2023 Komitet przyjmuje plany pracy, jednak nie były one kierowane do zatwierdzenia przez Radę Ministrów. Takie postępowanie podyktowane było charakterem planu pracy Komitetu i przekonaniem, że przedkładanie go Radzie Ministrów byłoby zbędnym obciążeniem biurokratycznym, niemającym uzasadnienia merytorycznego.

Przyjmowane plany pracy Komitetu mają bowiem charakter ramowy i ograniczają się do wskazania problematyki, która będzie przedmiotem prac Komitetu w danym roku. Nie obejmują one precyzyjnego harmonogramu, ponieważ posiedzenia Komitetu dotyczą z reguły trzech kategorii zagadnień:

- 1) inicjatyw lub prac legislacyjnych podejmowanych przez Przewodniczącego Komitetu;
- 2) projektów aktów prawnych, które są aktualnie przedmiotem prac legislacyjnych, a dotyczą kwestii istotnych dla społeczeństwa obywatelskiego;
- 3) kwestii bieżących wynikających z postulatów organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Należy również zauważyć, że najczęściej problematyka podejmowana przez Komitet w sposób bezpośredni dotyczy kilku resortów, których działalność wpływa bezpośrednio na funkcjonowanie III sektora. W związku z dynamicznym charakterem agend posiedzeń Komitetu, przedkładanie Radzie Ministrów kolejnych zmian planu, które nie mają istotnego związku z pracami Rady Ministrów, jest pozbawione uzasadnienia merytorycznego.

Konsekwencją uchylecia art. 34f ustawy, przewidującego obowiązek przyjmowania planu prac Komitetu, jest konieczność wprowadzenia zmiany dostosowującej w art. 34h ustawy. Z przepisu tego usunięto obowiązek przedkładania Radzie Ministrów przez Przewodniczącego Komitetu, w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku, informacji o realizacji planu prac Komitetu.

Projekt ustawy przewiduje dodanie w ustawie nowego Działu IA – Dzień Społeczeństwa Obywatelskiego i Odznaka „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”. Dział ten będzie obejmował nowe przepisy, tj. art. 5d–5i ustawy.

Dodawany art. 5d ustawy przewiduje ustanowienie dnia 24 kwietnia Dniem Społeczeństwa Obywatelskiego. Zaproponowana data 24 kwietnia jest związana z datą uchwalenia ustawy. Będzie ona stanowiła dobrą okazję do obchodzenia każdego roku w tym dniu Dnia Społeczeństwa Obywatelskiego, bowiem ustawa odgrywa istotną rolę z punktu widzenia rozwoju sektora organizacji pozarządowych w Polsce po 1989 r., jak również stworzenia prawnych podstaw współpracy organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej. Warto podkreślić, że wejście w życie ustawy zapoczątkowało proces upodmiotowienia tzw. III sektora i zwiększenia jego roli w realizacji polityk publicznych przez administrację publiczną. Przyczynił się do tego szereg przyjętych w ustawie rozwiązań, a szczególnie ustalenie zasad i form współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, w tym zagwarantowanie organizacjom pozarządowym udziału w konsultowaniu projektów aktów normatywnych oraz zlecaniu realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert. Nie bez znaczenia dla tej współpracy było wprowadzenie obowiązku przyjmowania najpierw przez organy jednostek samorządu terytorialnego, a następnie także ministrów i wojewodów, rocznych lub wieloletnich programów współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Ponadto nie można pominąć faktu powołania Rady Działalności Pożytku Publicznego, której celem był rozwój dialogu obywatelskiego w Polsce, z uwzględnieniem szczególnej roli organizacji pozarządowych. W końcu do popularyzacji sektora organizacji pozarządowych wśród ogółu społeczeństwa istotne znaczenie miało wprowadzenie mechanizmu przekazywania opp 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Dzień 24 kwietnia będzie zatem okazją do popularyzacji roli sektora organizacji pozarządowych, w szczególności dla budowy społeczeństwa obywatelskiego, umacniania ustroju demokratycznego, w tym demokracji lokalnej, partycypacji społecznej oraz poszanowania praw i wolności obywatelskich. Dodatkowo może przyczyniać się do zwiększenia spójności i integracji środowiska organizacji obywatelskich w Polsce.

W dodawanych art. 5e–5i ustawy zakłada się również wprowadzenie odznaki „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”, stanowiącej zaszczytne, honorowe wyróżnienie przyznawane za szczególne zasługi na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Celem wprowadzenia odznaki „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego” jest docenienie osób szczególnie zaangażowanych w rozwój sektora obywatelskiego w Polsce na przestrzeni ostatnich przeszło 30 lat od zainicjowania demokratycznych przemian w 1989 r. lub mających wybitne osiągnięcia dla jego rozwoju. Ustanowienie odznaki w przepisach o randze ustawowej ma na celu podkreślenie istotności tego odznaczenia dla całego społeczeństwa obywatelskiego.

Odznaka będzie przyznawana przez Przewodniczącego Komitetu przykładowo społecznikom, członkom organizacji pozarządowych czy wolontariuszom, legitymującym się szczególnymi zasługami w działaniach na funkcjonowanie i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Zgodnie z projektowanymi przepisami odznaka będzie nadawana przez Przewodniczącego Komitetu z własnej inicjatywy albo na wniosek Rady Działalności Pożytku Publicznego lub co najmniej 10 organizacji pozarządowych. W projektowanym przepisie uregulowano m.in. niezbędne elementy wniosku o nadanie odznaki, zasady prowadzenia ewidencji osób odznaczonych oraz przetwarzania danych tych osób, możliwość wydania wtórnego egzemplarza odznaki lub dyplomu potwierdzającego jej nadanie – w przypadku ich utraty. Szczegółowy tryb postępowania w sprawie o nadanie odznaki, wzór odznaki oraz wzory odpowiednich dokumentów, jak również sposób noszenia odznaki Przewodniczący Komitetu określi w drodze rozporządzenia.

Wskutek zmiany przewidzianej w art. 27 ust. 4 ustawy nastąpi przesunięcie terminu sporządzenia informacji dotyczącej wydatkowania przez opp środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Zmiana ta wynika z przyczyn praktycznych. Należy wyjaśnić, że opp, w przypadku których rok obrotowy nie odpowiada rokowi kalendarzowemu, zamieszczają roczne sprawozdanie merytoryczne oraz sprawozdania finansowe zgodnie z terminem ustawowym do 30 listopada, a część organizacji wywiązuje się z obowiązku sprawozdawczego po upływie tego terminu. Z kolei, zgodnie z art. 27a ust. 1 ustawy, Dyrektor NIW-CRSO przygotowuje i publikuje do 15 grudnia także wykaz opp uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku PIT, który będzie obowiązywał w kolejnym roku. Skumulowanie tych dwóch zadań – publikacji wykazu i sporządzenia informacji – w jednym miesiącu, który jest ostatnim miesiącem roku, powoduje, że NIW-CRSO ma niewystarczającą ilość czasu na dokładne przeanalizowanie danych ze sprawozdań zamieszczonych przez organizacje w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, a także na rzetelne opracowanie wymaganych przez ustawę informacji. Przesunięcie terminu opublikowania informacji o jeden miesiąc, tj. z dnia 31 grudnia na dzień 31 stycznia, nie wpłynie negatywnie na działanie opp, natomiast pozwoli na sporządzenie informacji dokładniejszej i rzetelniejszej.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w sferze zadań publicznych, określonej w art. 4 ust. 1 ustawy. Zmiany

te obejmują modyfikację brzmienia pkt 15 i 23. W pkt 15 obecne zadania w zakresie „działalności na rzecz dzieci i młodzieży” zostaną uzupełnione o wskazanie, że obejmują one również „pracę z młodzieżą”. Zmiana ta ma na celu wyeliminowanie pojawiających się wątpliwości w zakresie klasyfikowania działań w obszarze pracy z młodzieżą do sfery zadań publicznych, a w konsekwencji ułatwienie ubiegania się o realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe działające w tym obszarze.

Z kolei pkt 23 obejmujący obecnie zadania w zakresie „ratownictwa i ochrony ludności” zostanie uzupełniony o nowy obszar – obrona cywilna. Propozycja ta wynika z wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907 oraz z 2025 r. poz. 1705). W myśl przedmiotowej ustawy obrona cywilna polega na realizacji zadań mających na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw. Jednocześnie omawiana ustawa przewiduje zawieranie porozumień o wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej z organizacjami pozarządowymi, realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej. Celem ww. porozumień jest zapewnienie wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej przez organy ochrony ludności.

Projekt ustawy przewiduje także uchylenie art. 27ab ustawy, na podstawie którego utworzony został Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego. Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego został utworzony w celu wzmocnienia potencjału organizacji pożytku publicznego poprzez wyrównywanie ich szans.

Projektowana zmiana polega na likwidacji Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego – z jednoczesnym przesunięciem środków tego funduszu na rachunek Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, utworzonego na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, którego dysponentem jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Dotychczasowy cel likwidowanego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, polegający na wzmocnieniu potencjału opp w drodze wyrównywania ich szans, będzie mógł być realizowany przez wdrażanie stosownych działań finansowanych ze środków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Należy wyjaśnić, że celem Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju przez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego. Cel tego funduszu jest więc określony szerzej w stosunku do likwidowanego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, bowiem polega na wspieraniu społeczeństwa obywatelskiego, w tym wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego, którego istotną część stanowi podsektor opp.

Wydatki Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego są przeznaczone na szersze spectrum zadań wspierających działalność organizacji pozarządowych. Proponowana zmiana stanowi zatem jeden z elementów uporządkowania, przywrócenia przejrzystości oraz odpowiedzialnego zarządzania finansami publicznymi.

Proponuje się zatem dodanie w ustawie art. 27ac,

Proponuje się, aby likwidacja Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego nastąpiła z dniem 31 grudnia 2026 r. Co istotne, projekt ustawy przewiduje, że dotychczasowe przychody Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego staną się przychodami Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństw Obywatelskiego, co wymaga dokonania zmiany w art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Proponuje się zatem dodanie w ustawie art. 27ac stanowiącego, że obecne przychody Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego stanowią przychody Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Jednocześnie art. 88a ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych proponuje się nadać brzmienie, zgodnie z którym przychodami Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego staną się 4% wpływów z dopłat, o których mowa w art. 80 ust. 1 tej ustawy oraz środki finansowe, o których mowa w art. 27ac ustawy. Ponadto w projekcie uwzględniono niezbędne zmiany wynikowe, związane z likwidacją Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego – w art. 22 ust. 6–9, w art. 27 ust. 2b i 4 oraz w art. 27aa ust. 3 i 4 ustawy. Należy w tym miejscu wskazać, że zmiana w art. 27aa ust. 4 spowoduje zmianę organu wydającego decyzje o zwrocie środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku PIT. Aktualnie organem tym jest Dyrektor NIW-CRSO, będący dysponentem Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego. Natomiast na skutek proponowanych zmian wydawanie tych decyzji znajdzie się w kompetencji dysponenta Funduszu Wspierania Społeczeństwa Obywatelskiego, którym jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Jednocześnie zakłada się, iż zadanie określone w ust. 5 w art. 27aa ustawy nadal pozostanie w kompetencji Dyrektora NIW-CRSO. Art. 27aa ust. 5 ustawy przewiduje bowiem, że Dyrektor NIW-CRSO, po stwierdzeniu nieprawidłowości przez niego lub inny organ, może wystąpić do sądu rejestrowego o wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego informacji o posiadaniu przez organizację statutu organizacji pożytku publicznego. Projektodawca zdecydował o pozostawieniu aktualnego brzmienia tego przepisu z uwagi na fakt, iż jest to czynność o charakterze technicznym i dotychczasowe rozwiązanie zapewni ciągłość w prawidłowym wykonywaniu przez Dyrektora NIW-CRSO jego kompetencji dotyczących prowadzenia wykazu organizacji mających status organizacji pożytku publicznego, o którym mowa w art. 27a ustawy.

W przepisie przejściowym zakłada się również, że postępowania wszczęte i niezakończone wydaniem decyzji ostatecznej albo prawomocnym postanowieniem sądu, w zakresie udzielonych dotacji z Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, z dniem wejścia w życie ustawy, prowadzone będą przez organ będący dysponentem

Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, czyli przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Analogicznie, postępowania w zakresie udzielonych dotacji z Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego wszczęte po dniu wejścia w życie ustawy, prowadzone będą przez organ będący dysponentem Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego – Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Ponadto, celem zapewnienia prawidłowego rozliczenia środków Funduszu Organizacji Pożytku Publicznego w przepisie przejściowym zawarto też rozwiązanie, zgodnie z którym należności i zobowiązania Dyrektora Narodowego Instytutu związane z wykonywaniem jego kompetencji jako dysponenta Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego staną się należnościami i zobowiązaniami Przewodniczącego Komitetu z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jednocześnie Przewodniczący Komitetu stanie się stroną umów i porozumień zawartych w celu wykonania kompetencji Dyrektora Narodowego Instytutu jako dysponenta Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego.

W przepisach przejściowych art. 3 i art. 4 projektu ustawy przewidziano ponadto stosowanie przepisów dotychczasowych w przypadku prowadzenia kontroli opp rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz w przypadku zadań publicznych realizowanych w wyniku ofert realizacji zadania publicznego złożonych w trybie otwartego konkursu ofert, ogłoszonych przed dniem wejścia w życie ustawy, jak również w przypadku ofert realizacji zadania publicznego realizowanego w trybach, o których mowa w art. 11a–11c oraz art. 19a ustawy.

Ponadto w art. 5 projektu ustawy przewidziano przepisy określające zasady przeprowadzenia z dniem 31 grudnia 2026 r. likwidacji Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego oraz przesądzające o kwestiach następstwa prawnego wynikającego z tej likwidacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy. Projektowane rozwiązania są konsekwencją specyfiki systemu prawnego w zakresie działalności pożytku publicznego. W tym zakresie brak jest odniesienia do systemów obowiązujących w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy	102,6 tys. (dane GUS z 2022 r.)	Główny Urząd Statystyczny	Organizacje pozarządowe zyskają możliwość pozyskania większych źródeł finansowania realizacji zadań publicznych poprzez zwiększenie zakresu dotacyjnego.
Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego	1	Art. 34a ust. 1 pkt 1 ustawy	W obszarze nadzoru i kontroli proponowane rozwiązanie przyczyni się do efektywniejszego przeprowadzania kontroli przy jednoczesnym ograniczeniu obciążeń administracyjnych kontrolowanych organizacji pożytku publicznego.
Komitet do spraw Pożytku Publicznego	1	Art. 1a w zw. z art. 34a ust. 1 ustawy	Rezygnacja z czynności przyjmowania planu prac Komitetu do spraw Pożytku Publicznego i zatwierdzania go przez Radę Ministrów.
Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy, powiaty, województwa	Ogólnodostępne	Projektowane zmiany dotyczące zlecania zadań publicznych.
Organy administracji rządowej i samorządowej	Urzędy obsługujące poszczególne organy administracji rządowej i samorządowej	Gov.pl	Projektowane zmiany dotyczące zlecania zadań publicznych.
Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	1	Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Likwidacja Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, którego Dyrektor NIW-CRSO jest dysponentem.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz stosownie do postanowień § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania w dniu 27 sierpnia 2025 r., z terminem 30 dni na zgłaszanie uwag. W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy został przekazany podmiotom wskazanych w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

Informacje o trwających konsultacjach publicznych projektu ustawy opublikowano także na stronie internetowej Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego <https://www.gov.pl/web/pozytek/>, w zakładce Konsultacje publiczne.

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymały następujące podmioty: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Rada Działalności Pożytku Publicznego, Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem oraz Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały omówione w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania, stanowiącym załącznik do oceny skutków regulacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0,0015 – 0,002	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,4015 – 0,402
budżet państwa	0,0015 – 0,002	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,4015 – 0,402
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	- 0,0015 – 0,002	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,04	- 0,4015 – - 0,402
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Wydatki wynikające z wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą finansowane w ramach limitu wydatków przewidzianego w ustawie budżetowej w części 16 budżetu państwa, której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Projektowane rozwiązania w zakresie likwidacji Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego nie wywierają wpływu na sektor finansów publicznych, z tego względu nie zostały wykazane w tabeli określającej skutki wprowadzanych zmian w okresie 10 lat od ich wejścia w życie. Projekt ustawy zakłada likwidację Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego i przeniesienie dostępnych środków zgromadzonych na rachunku bankowym tego Funduszu na rachunek bankowy Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz rozdystrybucję środków na zadania wskazane w art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Zarówno Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, jak i Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego są funduszami celowymi. Projektowana zmiana nie będzie skutkowała koniecznością zwiększenia wydatków budżetu państwa.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozwiązanie nie spowoduje zmniejszenia dochodów podmiotów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Koszt jednej odznaki wraz z miniaturką, wstążeczką i baretką w etui oszacowano na 800 zł. Koszt projektu odznaki wyniesie około 1,5-2 tys. zł – będzie to koszt jednorazowy. Przy założeniu, że Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego zdecyduje się przyznać rocznie 50 odznak, szacunkowa wysokość wydatków związana z wejściem w życie projektowanych rozwiązań wyniesie w zakresie wytworzenia odznaki 40 tys. zł rocznie oraz jednorazowo w roku „zerowym” około 1,5-2 tys. zł w zakresie projektu odznaki. Koszt ten zostanie pokryty w ramach części 16 budżetu państwa, której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, bez konieczności przeznaczenia dodatkowych środków na ten cel. Ponadto należy zauważyć, że likwidacja Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego wiąże się z koniecznością przeniesienia zgromadzonych środków na rachunku tego funduszu do Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Stan środków Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego na 25 listopada 2025 r. wyniósł 491 885,51 zł. Przychody Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego są uzależnione od wysokości środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych niewydatkowanych przez organizacje, które tracą status organizacji pożytku publicznego, a także od tego, czy wszczęte postępowania administracyjne w sprawie ustalenia, czy doszło do nieprawidłowego wydatkowania środków z 1,5% tego podatku, zakończą się wydaniem decyzji administracyjnej przewidującej obowiązek zwrotu tych środków. W 2025 roku przychód Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego wyniósł ponad 90 tys. zł. Średniorocznie przychód środków na rachunku Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego to ok. 90 tys. zł. W ramach Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego nie ma zaciągniętych zobowiązań. Nie są też ponoszone koszty związane z obsługą tego Funduszu. Środki Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego zostaną przeznaczone na realizację zadań wskazanych w art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, na podstawie otwartych konkursów ofert zgodnie z art. 27ab ust. 5 ustawy.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu. Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie wpłynie na sektor dużych przedsiębiorstw.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu. Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie wpłynie na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w ujęciu niepieniężnym.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie wpłynie bezpośrednio na rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe. Możliwy wpływ w ramach działalności pożytku publicznego.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie wpłynie bezpośrednio na osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze. Możliwy wpływ w ramach działalności pożytku publicznego.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	–
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: W związku z likwidacją Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego dysponent Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, tj. Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, przejmie prowadzenie postępowań wszczętych i niezakończonych wydaniem decyzji ostatecznej albo prawomocnym postanowieniem sądu w zakresie udzielonych dotacji z likwidowanego funduszu. Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego wstąpi również w dotychczasowe prawa i obowiązki Dyrektora NIW-CRSO wynikające z umów i porozumień zawartych w celu wykonywania kompetencji dysponenta likwidowanego funduszu, a dotychczasowe należności i zobowiązania Dyrektora NIW-CRSO staną się należnościami i zobowiązaniami Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: społeczeństwo obywatelskie	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Proponowane zmiany przyczynią się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i aktywności obywatelskiej poprzez pozytywne oddziaływanie na działalność organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe zyskają możliwość pozyskania większych źródeł finansowania realizacji zadań publicznych poprzez zwiększenie zakresu dotacyjnego.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 7 i 9–12 oraz art. 2, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ze względu na charakter regulacji, mający na celu usprawnienie obowiązujących już rozwiązań, nie przewiduje się przeprowadzenia ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Raport z konsultacji publicznych i opiniowania.		